

Få psykopatene vekk fra psykiatrien!

Nå er det på tide at noen sier fra! Vi vet at de pedofile «hygger seg» i barnehavene og at maktmennesker i kirken begår overgrep mot enkelte innen menigheten. Det som hittil ikke har vært anerkjent, er at psykopater herjer i psykiatrien. Å være psykolog eller psykiater er et perfekt yrke for en psykopat. Hvor ellers kan de lettere få utløp for sin trang til makt, kontroll, manipulering og terror?

Ifølge en kjent professor med doktorgrad i personlighetsforstyrrelser, er minst 5 % av befolkningen psykopater. Det er ikke usannsynlig at endel av disse er å finne i helsevesenet og psykiatrien. Det er uhyre viktig at pasienter som sier fra, blir trodd, og at de ansvarlige har innsikt i og forståelse for dette problemet.

Nylig leste vi at noen psykiatere er drapstruet av sine pasienter. Vår første tanke var da: Hva er i veien med disse psykiaterne? Unntatt i helt spesielle tilfeller nekter vi å tro at pasienter kan bli så rasende uten grunn! Vi går ut fra at de først prøvde å si fra om hva de ble utsatt for på en saklig og ryddig måte og at

disse drapstruslene er et utslag av fortvilelse over å bli avfeld og overkjørt av en diktatorisk ekspertise som ikke tåler kritikk. Ikke rart at pasienter føler seg maktesløse. Når pasientene må organisere seg mot psykiaterne, da er det noe forferdelig galt med psykiatrien.

Til slutt lurar vi på om en psykopatisk psykiater er i stand til å stille riktig diagnose?

G.J. og G.N.Å., pårørende

«I alle bransjer finnes det mennesker som misbruker sin makt. Arbeidspsykologer har kalt dem for «helsefarlige» fordi de ved sin væremåte forringer arbeidsmiljøet for andre. Vi kan kalle noen av dem psykopater, greit nok. Men siden de finnes overalt, må vi jo også regne med at de finnes blant gruppen av pasienter? Ikke alle pasienter i psykiatrien er mors beste barn, noen har like liten evne til innlevelse og medfølelse som de fagfolkene dere refererer til. Jeg har møtt noen. Ikke verdens tristeste barndom kunne unnskylde deres handlinger. Så når pasienten truer med å drepe terapeuten, tenker ikke jeg automatisk at det er fordi psykiateren eller psykologen er en diktatorisk ekspert som har tråkket på pasientens integritet som menneske.

Men – jeg har også møtt et par ufysiske terapeuter, med en fordekt, truende holdning og ubehagelig utstråling. Jeg ville ikke sendt min verste fiende til noen av dem. Å havne på deres pasientbenk eller på deres avdeling unner jeg ingen. På samme måte som man advarer venner og bekjente mot en udugelig tannlege eller en sleip håndverker, vil man også vifte med varseltrekanten i forhold til slike terapeuter. Å være prisgitt en slik behandler, er ingen spøk.

Jeg er redd det ikke finnes noen patentløsning på hvordan problemet kan takles. Kolleger og overordnede ser seg ofte ikke i stand til å gripe inn dersom det ikke dreier seg om direkte straffbare handlinger som f.eks. seksuelle overgrep mot pasienter. Å kritisere kollegers behandling av pasienter kan være vanskelig. Konstruktive tilbakemeldinger og korrigeringer er i det hele tatt mangelfulle både i offentlig og privat sektor. Mange ledere kvier seg for å være direkte og må gå mange runder med seg selv før de greier å si fra til medarbeidere om uakseptable væremåter. Det må imidlertid understrekes at noen av de behandlerne som er mest uegnet, faktisk blir luket ut underveis – noen i løpet av studietiden, andre senere. Statens helsetilsyn har inndratt mange autorisasjoner og i de senere år ryddet opp i mange klagesaker.

Det er ingen tvil om at terapeutrollen kan legitimere maktmisbruk og kamouflere overtramp mot meget utsatte grupper av mennesker. Autorisasjon til å drive behandling garanterer ikke for høy moral. Psykiatrien og fagfolkene der må tåle kritikk, på lik linje med andre typer virksomheter.

På spørsmålet om en «psykopatisk» psykiater kan stille riktig diagnose, så har vel ingen egentlig noen forutsetning for å svare ja eller nei på dette. Generelt kan man si at fagfolk som går rundt med svære filtre og egne blinde flekker, står i fare for å feiltolke og fordreie betydningen av pasienters adferd. Gode vurderinger fordrer ydmykhet og varsomhet og evne til selvkritikk og sortering av hva som er eget materiale og hva som er pasientens. Det er nok ikke «psykopaters» sterkeste side.

Sissel Gran